

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JEZYKA POLSKIEGO

CELE PSO:

- *obserwowanie i wspieranie rozwoju ucznia,*
- *uzyskanie informacji o wynikach kształcenia,*
- *diagnozowanie osiągnięć dydaktycznych ucznia,*
- *sprawdzanie wiadomości i umiejętności,*
- *rozbudzanie motywacji uczenia się,*
- *rozpoznawanie uzdolnień, zainteresowań i predyspozycji,*
- *wdrażanie do samooceny,*
- *przygotowanie do „zdrowej rywalizacji”,*
- *uczenie systematyczności i organizacji uczenia się.*

OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIE

1. Wypowiedzi ustne:

- *kilkudzaniowa wypowiedź,*
- *dialog,*
- *opowiadanie,*
- *recytacja,*
- *prezentacja,*
- *głos w dyskusji,*
- *czytanie tekstów.*

2. Wypowiedzi pisemne:

Prace kontrolne

- *odpowiedź na pytania*
- *rozwiązanie wskazanych zadań, wykonanie ćwiczeń dotyczących tekstów literackich oraz nauki o języku,*

1. Prace pisemne

- *redagowanie tekstu użytkowego: zawiadomienie, przepis, instrukcja, reklama, zaproszenie, ogłoszenie, telegram,*
- *redagowanie form wypowiedzi: opowiadanie, opis, kartka z pamiętnika, sprawozdanie, charakterystyka, list prywatny i oficjalny, kartka pocztowa, notatka w formie planu, tabeli, wykresu, streszczenia,*
- *dyktando*
- *kartkówka*

1. Zadania praktyczne :

- *niewerbalne wytwory pracy: album, słownik, mapa, plakat, słuchowisko, film.*

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

TESTY LITERACKO- JĘZYKOWE, TESTY SPRAWDZAJĄCE UMIEJETNOŚĆ CZYTANIA ZE ZROZUMIENIEM, SPRAWDZIANY Z WIEDZY O JĘZYKU

Powyżej 100% oraz zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy- celujący

91 -100% - bardzo dobry

75 - 90% - dobry

50 - 74% - dostateczny

35 – 49% - dopuszczający

0 - 34 % - niedostateczny

PRACE PISEMNE

Kryteria:

- *zgodność treści wypracowania z tematem,*
- *poprawność materiału rzeczowego ,*
- *stopień wyczerpania materiału,*
- *umiejętność podsumowania, wnioskowania, uogólniania,*
- *kompozycja wypracowania (proporcjonalność, spójność, logiczność wywodu, cechy typowe dla danej formy).*

Język i styl:

- *poprawne pod względem znaczeniowym zastosowanie słownictwa,*
- *poprawna odmiana wyrazów, łączenie wyrazów w zdania i zdań pojedynczych w zdania złożone,*
- *różnorodność struktur składniowych,*
- *trafny dobór środków językowych (m.in. unikanie wulgaryzmów, nieuzasadnionych kolokwializmów, powtórzeń wyrazowych, zbytnej skrótowości czy też rozwlekłości wypowiedzi, pustosłowia, mieszania stylów),*
- *dostosowanie stylu do sytuacji komunikacyjnej, formy wypowiedzi.*

Prace pisemne są opatrzone komentarzem słownym, który zawiera następujące elementy:

- *mocne i słabe strony pracy,*
- *wskazówki do dalszej pracy*

OCENA CELUJĄCA

- *oryginalne, twórcze ujęcie tematu,*
- *pomysłowy, niestereotypowy, funkcjonalny układ treści,*

- *zachowanie proporcji między częściami pracy,*
- *akapity,*
- *bardzo bogate słownictwo,*
- *zgodna z normą fleksja i frazeologia,*
- *styl dopasowany do sytuacji komunikacyjnej, formy wypowiedzi,*

OCENA BARDZO DOBRA

- *zgodność z tematem,*
- *bogaty materiał rzeczowy,*
- *prawidłowa, logiczna kompozycja, w miarę oryginalna,*
- *samodzielność wnioskowania, uogólniania, oceny i sądów,*
- *proporcjonalność między częściami pracy,*
- *akapity,*
- *styl bezbłędny, dopasowany do sytuacji komunikacyjnej,*
- *bogate, poprawne pod względem znaczeniowym słownictwo i frazeologia,*
- *zgodna z normą fleksja i frazeologia.*

OCENA DOBRA

- *właściwe zrozumienie i ujęcie tematu,*
- *dopuszczalne drobne odstępstwa od tematu i nieścisłości merytoryczne,*
- *w miarę poprawna kompozycja – dopuszczalne niewielkie usterki, np. brak właściwych proporcji między częściami pracy,*
- *styl poprawny, jednorodny,*
- *zachowane akapity,*
- *dopuszczalne drobne błędy frazeologiczne, fleksyjne, nieliczne składniowe*

OCENA DOSTATECZNA

- *poprawne opracowanie tematu, ale niepełne i odtwórcze,*
- *dopuszczalny jeden poważny błąd merytoryczny,*
- *liczne błędy w zakresie spójności wypowiedzi, logicznego jej uporządkowania, ale tekst zrozumiały, myśl przewodnia czytelna,*
- *ubogie słownictwo, błędy fleksyjne i frazeologiczne,*
- *brak dbałości o przejrzystą, proporcjonalną kompozycję.*

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

- *wyraźnie odtwórczy charakter pracy,*
- *minimalny zakres i poprawność przywołanego materiału rzeczowego,*
- *poważne błędy w układzie treści (brak wstępu, proporcji itp.),*

- *brak myśli przewodniej,*
- *ubogie słownictwo, nieznanostwo znaczeń pewnych wyrazów,*
- *liczne błędy fleksyjne i frazeologiczne,*
- *liczne powtarzające się błędy w zakresie budowy zdań, wytyczania ich granic,*
- *brak akapitów,*
- *nieprawidłowy dobór środków językowych /wulgaryzmy, kolokwializmy,*

pustosłowie, mieszanie stylów.

OCENA NIEDOSTATECZNA

- *praca w ponad 50% nie na temat,*
- *brak zrozumienia tematu,*
- *bardzo ubogie słownictwo,*
- *kompozycja niewłaściwa, chaotyczna,*
- *liczne, powtarzające się, rażące błędy fleksyjne i frazeologiczne*

RECYTACJA

- *opanowanie tekstu na pamięć ,*
- *intonacja, dykcja, akcent ,*
- *interpretacja tekstu wzbogacona elementami dramy, podkładem muzycznym, rekwizytem,*
- *właściwy dobór środków artystycznego wyrazu .*

Ocena recytacji utworu poetyckiego lub fragmentu prozy

OCENĘ CELUJĄCĄ

Uczeń

- *przedstawia oryginalną, niepowtarzalną interpretację utworu,*
- *zmienia tempo mówienia, moduluje głos, wprowadza elementy dramy,*
- *wygłasza tekst bez żadnych pomyłek.*

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

Uczeń:

- *wygłasza tekst prawie bezbłędnie (dopuszczalne 2 pomyłki),*
- *zwraca uwagę na znaki przestankowe, tempo mówienia, modulację głosu,*
- *recytując pozostawia miłe wrażenie artystyczne.*

OCENE DOBRĄ

Uczeń:

- *wygłasza z pamięci utwór (dopuszczalne 4 pomyłki, które sam naprawia),*
- *stara się interpretować utwór,*

- *zwraca uwagę na znaki przestankowe.*

OCENĘ DOSTATECZNĄ

Uczeń:

- *mechanicznie odtwarza utwór,*
- *nie próbuje go interpretować,*
- *popelnia pomyłki, które poprawia nauczyciel.*

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

Uczeń:

- *wypowiada tekst bez próby interpretacji,*
- *ma kłopoty z odtwarzaniem utworu z pamięci.*

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

Uczeń:

- *nie podjął nawet próby nauczenia się tekstu na pamięć.*

CZYTANIE

właściwe tempo i technika czytania

przestrzeganie znaków interpunkcyjnych , akcentowanie, wyraźna wymowa ,

- *intonacja , modulacja głosu*

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń

czyta głośno i wyraźnie nowy tekst z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa,

- *świadomie interpretuje tekst głosowo(różnicuje barwę i siłę głosu, tempo, stosuje pauzy emocjonalne),*
- *czyta z podziałem na role bardziej skomplikowane teksty.*

OCENA DOBRA

Uczeń:

- czyta płynnie nowy tekst z nielicznymi pomyłkami(2- 3) , stosuje odpowiednią artykulację, uwzględnia znaki przestankowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- po krótkim przygotowaniu czyta tekst na głos w sposób ułatwiający jego zrozumienie,
- czyta tekst z podziałem na role bez uprzedniego przygotowania

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- czyta wolno, ale na tyle poprawnie, by zrozumieć tekst,
- ma problem z przestrzeganiem struktury składniowej tekstu.

OCENA NIEDOSTATECZNA

- uczeń nie odczytuje tekstu

WYPOWIEDZI USTNE:

- zgodność wypowiedzi z tematem,
- umiejętność porównywania wnioskowania, oceniania, zestawiania informacji z różnych źródeł.

OCENA CELUJĄCA:

Uczeń

- przekonuje koleżanki i kolegów do wygłaszanych racji, podane argumenty popiera odpowiednimi przykładami,
- wprowadza cytaty do swojej wypowiedzi,
- komentuje wyniki dyskusji, ocenia racje dyskutantów,
- wypowiada się głośno i wyraźnie z zastosowaniem zasad kultury żywego słowa,
- analizuje i ocenia wypowiedzi innych(treść, poprawność językową, intonacyjną, artykulacyjną),
- stosuje bogate słownictwo.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń :

- *podaje odpowiednio dobrane argumenty popierające prezentowane stanowisko,*
- *podsumowuje wyniki dyskusji,*
- *analizuje i ocenia wypowiedzi innych(treść, poprawność językową, intonacyjną, artykulacyjną),*
- *opowiada szczegółowo i poprawnie treść przeczytanego tekstu,*
- *wypowiada się głośno i wyraźnie z zastosowaniem zasad kultury żywego słowa,*
- *jego wypowiedz jest poprawna pod względem językowym.*

OCENA DOBRA

Uczeń:

- *opowiada treść przeczytanego tekstu,*
- *popiera swoje stanowisko ,*
- *podsumowuje wyniki dyskusji,*
- *podejmuje próby interpretacji głosowej wypowiedzi,*
- *w jego wypowiedziach pojawiają się nieliczne błędy językowe*

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń :

- *nadaje wypowiedzi odpowiedni sens,*
- *gromadzi argumenty na poparcie swego stanowiska,*
- *przedstawia najważniejsze wydarzenia przeczytanego tekstu,*
- *wypowiada się krótko, zwięźle,*
- *w jego wypowiedziach pojawiają się błędy językowe.*

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- *nadaje swojej wypowiedzi odpowiedni sens,*
- *wypowiada się na temat,*
- *nie potrafi uzasadnić swego stanowiska,*
- *powiela poglądy innych,*
- *w jego wypowiedzi pojawiają się liczne błędy językowe,*
- *podejmuje próby poprawy błędów.*

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

Uczeń:

- *nie podjął nawet próby wypowiedzi.*

ZESZYT PRZEDMIOTOWY

OCENA BARDZO DOBRA

- *zeszyt bardzo staranny,*
- *pełne notatki,*
- *brak błędów przy przepisywaniu,*
- *duża estetyka*

OCENA DOBRA

- *zeszyt staranny,*
- *pełne notatki,*
- *nieliczne błędy.*

OCENA DOSTATECZNA

- *zeszyt w miarę staranny,*
- *niewielkie braki w notatkach,*
- *błędy przy przepisywaniu z tablicy dość liczne.*

OCENA DOPUSZCZAJĄCY

- *zeszyt niestaranny,*
- *braki w notatkach,*
- *liczne błędy przy przepisywaniu*

OCENA NIEDOSTATECZNA

- *zeszyt niestaranny,*
- *brak notatek,*
- *bardzo duża liczba błędów.*

UMIEJĘTNOŚĆ PRACY W GRUPIE :

Ocenie podlega:

- *umiejętność słuchania innych,*
- *szanowanie poglądów innych,*
- *zabieranie głosu,*
- *pomoc w podejmowaniu decyzji,*
- *stopień zaangażowania w pracę zespołu,*
- *podejmowanie różnych ról w grupie,*
- *odpowiedzialność za wykonane zadanie.*

AKTYWNOŚĆ NA LEKCJI

- zaznaczana plusami w dzienniku lub zeszycie nauczyciela

SPOSOBY SPRAWDZANIA DYDAKTYCZNYCH OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Prace klasowe są zapowiedziane i odnotowane w dzienniku z tygodniowym wyprzedzeniem.
2. Sprawdziany są zapowiedziane z wyprzedzeniem tygodniowym.

POPRAWIANIE OCEN

Dziecko ma możliwość skorzystania z szansy wyrównania braków i poprawy oceny niedostatecznej i dopuszczającej. Poprawa jest dobrowolna i jednorazowa

Termin poprawy pracy uczeń ustala z nauczycielem (2 tygodnie od napisania pracy).

Ocena z pracy poprawkowej wpisywana jest do dziennika.

Uczniowie, którzy nie pisali pracy klasowej z powodu choroby, piszą ją w terminie późniejszym (uzgadniają go z nauczycielem po powrocie do szkoły).

Prace klasowe są sprawdzane do 2 tygodni od napisania. Rodzic ma możliwość wglądu w prace w czasie zebrań lub indywidualnych spotkań z nauczycielem. Sprawdziany, testy, dyktanda są sprawdzane w ciągu 2 tygodni od napisania.

Oceny za zadania domowe, odpowiedzi ustne czytanie, recytacje nauczyciel podaje na bieżąco na danej lekcji uzasadniając daną ocenę.

KRYTERIA OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE IV

OCENĘ CELUJĄCĄ,

otrzymuje uczeń , którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania,

- *twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,*
- *proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy,*
- *jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne,*
- *nie powiela cudzych poglądów ,*
- *bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach , międzyszkolnych, powiatowych, wojewódzkich, ogólnopolskich,*

- *p[odejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych.*
- *prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.*
- *posiada rozszerzone umiejętności z zakresu kształcenia językowego oraz nauki o języku, przewidywane w programie nauczania w kl. IV*

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania dla klasy IV.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- *wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,*
- *doskonale potrafi posługiwać się poznanymi w klasie czwartej formami wypowiedzi (opowiadanie, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, przepis ,zaproszenie, komiks reklama),*
- *samodzielnie sporządza plan odtwórczy lektury i kompozycyjny własnej wypowiedzi,*
- *radzi sobie z układem graficznym wypowiedzi pisemnej – akapity,*
- *wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu,*
- *potrafi nazywać niektóre stany psychiczne i ich przejawy,*
- *ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie posługuje się nim,*
- *biegle posługuje się słownikiem ortograficznym,*
- *analizuje utwór poetycki, wskazując na epitety, porównania, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu,*
- *aktywnie uczestniczy w lekcji,*
- *płynnie czyta nowy tekst,*
- *wygłasza tekst z pamięci z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa, właściwie interpretuje tekst*

FLEKSJA I SKŁADNIA

- *rozróżnia biegle poznane w klasie czwartej części mowy,*
- *wskazuje różnicę między osobową i nieosobową formą czasownika,*
- *poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu,*
- *rozróżnia rodzaje poznanych części mowy,*
- *biegle odmienia rzeczownik przez przypadki i poprawnie stosuje w zdaniach,*
- *potrafi wyjaśnić od czego zależą formy odmiany rzeczownika,*
- *układa i rozpoznaje zdania pytające ,rozkazujące i oznajmujące.*

FONETYKA

- *odróżnia głoskę od litery, spółgłoskę od samogłoski,*
- *poprawnie dzieli wyrazy na sylaby*
- *tworzy rodziny wyrazów*

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

- *zna i stosuje zasady przewidziane programem klasy IV.*

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w kl. IV.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- *czyta poprawnie stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania,*
- *jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowe,*
- *w wypowiedziach próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach,*
- *poprawnie pisze plan ramowy ,*
- *potrafi posługiwać się słownikiem ortograficznym,*
- *potrafi wskazać w wierszu epitet, porównanie , rymy, wersy, strofy.*

FLEKSJA I SKŁADNIA

- *rozdziela części mowy poznane w kl. IV,*
- *poprawnie odmienia(stosuje w zdaniach) czasowniki i rzeczowniki, przymiotnik,*
- *poprawnie odmienia przymiotniki,*
- *określa rodzaj przymiotnika i rzeczownika*
- *układa zdania pytające ,rozkazujące i oznajmujące.*

FONETYKA

- *rozdziela głoskę , literę, samogłoskę, spółgłoskę,*
- *poprawnie dzieli wyraz na sylaby.*

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla klasy czwartej,

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- *w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań , stosowania poznanego słownictwa i ortografii,*
- *przy małej pomocy nauczyciela wypowiada się w szkolnych formach pisemnych,*
- *umie wymienić elementy świata przedstawionego,*
- *wskazuje epitety, porównania, wersy, strofy, rymy,*
- *odróżnia postacie i wydarzenia realistyczne od fantastycznych.*

FLEKSJA I SKŁADNIA

- *tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej,*
- *rozpoznaje rzeczowniki ,odmienia rzeczowniki przez przypadki,*

- *odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy, rodzaje,*

FONETYKA

- *rozdziela głoski, litery,*
- *dzieli wyrazy na sylaby.*

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności,

- *jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu,*
- *względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia,*
- *błędy językowo- stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku jaki włożył w ich napisanie,*
- *przy pomocy nauczyciela rozróżnia części mowy i wskazuje w tekście przyimek,*
- *odmienia rzeczownik przez przypadki,*
- *odmienia czasowniki przez osoby, liczby,*
- *wyróżnia głoski, litery, sylaby,*
- *zna podstawowe zasady ortograficzne,*

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który:

- *nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii, frazeologii i w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi,*
- *nie opanował techniki głośnego i cichego czytania,*
- *jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,*
- *w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych,*
- *nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.*

KRYTERIA OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE V

OCENĘ CELUJĄCĄ,

otrzymuje uczeń, którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.

- *twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,*
- *proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy,*
- *jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia,*
- *nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości,*
- *bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach, międzyszkolnych, powiatowych, wojewódzkich, ogólnopolskich,*
- *podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (np. udział w akademiach, inscenizacje teatralne itd.), prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny,*

- wykazuje *ponadprogramowe umiejętności* w zakresie kształcenia literackiego i kulturalnego oraz nauki o języku.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania dla klasy V.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- doskonale potrafi posługiwać się poznanymi w klasie piątej formami wypowiedzi (sprawozdanie z wycieczki, spaceru, opis przedmiotu, wyglądu człowieka z elementami charakterystyki, opis sytuacji, list prywatny i oficjalny, zaproszenie, opowiadanie z dialogiem, z opisem, opowiadanie na zadany temat związany z lekturą, streszczenie, ogłoszenie),
- samodzielnie sporządza notatki z czytanych lektur,
- bezbłędnie układa plan odtwórczy lektury, plan kompozycyjny własnej wypowiedzi,
- bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohatera: pisanie opowiadania twórczego z elementami opisu , z dialogiem,
- zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych lekturach,
- biegle posługuje się „Słownikiem języka polskiego” , „Słownikiem ortograficznym” , „Słownikiem wyrazów bliskoznacznych” ,
- potrafi porównać cechy gatunkowe bajki i baśni, mitu, legendy,
- analizuje utwór liryczny.

FLEKSJA I SKŁADNIA

- wskazuje różnicę między formą osobową i nieosobową czasownika, między czasownikiem dokonany i niedokonany,
- określa znaczenie trybów czasownika, biegle odmienia czasownik w trybie rozkazującym i przypuszczającym,
- zna zasady pisowni „by” z czasownikiem,
- w odmianie rzeczownika przez przypadki wyróżnia temat oboczny, oboczności,
- wskazuje podobieństwa i różnice między przymiotnikiem i przysłówkiem,
- podaje poprawne formy liczebników,
- klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń , podaje ich przykłady,
- wie co to jest równoważnik zdania
- układa zdania pojedyncze rozwinięte według podanego wykresu,
- rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone złożone,

FONETYKA

- wskazuje różnicę między samogłoską i spółgłoską,
- omawia zależność brzmienia głoski od ruchów i pozycji narządów mowy,

- *podaje zasady akcentowania wyrazów w języku polskim.*

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w kl.V.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- *czyta poprawnie stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania,*
- *jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą*
- *zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne.*
- *potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów,*
- *podejmuje próby wypowiadania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową (opowiadanie twórcze, opis postaci z elementami charakterystyki),*
- *w wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury,*
- *nazywa cechy gatunkowe mitu, legendy, bajki, baśni*
- *poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury.*

FLEKSJA I SKŁADNIA

- *określa formę gramatyczną czasownika,*
- *stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej,*
- *tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych, wyróżnia cząstkę, za pomocą której tworzy ten czasownik,*
- *poprawnie odmienia czasownik typu: umiem, rozumiem, idę,*
- *omawia budowę form trybu rozkazującego i przypuszczającego,*
- *wyjaśnia różnicę w odmianie podanych rzeczowników, wyodrębnia temat i końcówkę,*
- *uzasadnia pisownię rzeczownika odwołując się do odmiany,*
- *w zdaniu wskazuje przyimek i wyrażenia przyimkowe, nazywa ich rolę,*
- *tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę,*
- *określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem,*
- *zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie,*
- *stosuje w zdaniu liczebnik zbiorowy w odpowiednim przypadku,*
- *przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie,*
- *przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach)*
- *przekształca zdanie pojedyncze w zdanie złożone i odwrotnie,*

FONETYKA

- *określa cechy głoski,*
- *rozpoznaje wyrazy bezakcentowe,*
- *poprawnie akcentuje wyrazy na 3 i 4 sylabie od końca.*

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla klasy piątej.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań , precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii,
- w miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (opowiadanie odtwórcze z dialogiem, opis przedmiotu i postaci, sprawozdanie, list, zaproszenie),
- opanował technikę poprawnego czytania i doskonalił je pod względem dykcji, intonacji, akcentowania,
- umie wymienić elementy świata przedstawionego (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzeń),
- odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych,
- - w utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, przenośnie.

FLEKSJA I SKŁADNIA

- tworzy bezokolicznik od czasowników w formie osobowej i odwrotnie,
- rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane,
- odmienia czasowniki we wszystkich trybach (proste przykłady)
- nazywa przypadki i pytania , które odpowiadają,
- odmienia przez przypadki rzeczownik o prostej odmianie,
- rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia,
- odmienia przymiotnik przez przypadki,
- łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia je, określa przypadek, liczbę, rodzaj,
- rozpoznaje w zdaniu liczebnik, określa przypadek liczebnika i rzeczownika,
- rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady

FONETYKA

- dzieli wyraz na głoski,
- odróżnia samogłoski od spółgłosek,
- rozróżnia rodzaje głosek,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- poprawnie akcentuje wyrazy na 2 sylabie od końca.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń , którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności,

- jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu,
- względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia,
- błędy językowo- stylistyczne , logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku jaki włożył w ich napisanie,
- stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela,
- rozróżnia części mowy,
- wskazuje podmiot , orzeczenie i określenia,
- odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki,
- odmienia czasownik przez osoby, liczby,
- odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego,

- wyróżnia głoski, litery, sylaby w podanym wyrazie,
- poprawnie pisze wyrazy poznane na lekcjach ortografii oraz zna podstawowe zasady ortograficzne,

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie piątej,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym,
- jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

KRYTERIA OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VI

OCENĘ CELUJĄCĄ,

otrzymuje uczeń, którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania

- twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia,
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach , międzyszkolnych, powiatowych, wojewódzkich, ogólnopolskich,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania dla klasy VI.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym, potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie,
- samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki: określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie,

- *opowiadanie twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki, biegle posługuje się słownikiem i encyklopedią*
- *ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania, w sposób świadczący o gruntownej znajomości utworu redaguje list do postaci literackiej,*
- *bezbłędnie pisze sprawozdanie ze spaceru, wycieczki, a w pracy poświęconej oglądaniu filmowi lub spektaklowi teatralnemu podejmuje próby recenzji, rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, wierszu, nowych gatunkach literackich (ballada, odmiany powieści, dramat)*
- *dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza, wyodrębnia tropy stylistyczne, odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego,*
- *pisze prace bezbłędne pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym,*

FLEKSJA I SKŁADNIA

- *potrafi wyjaśnić od czego zależą formy odmiany rzeczownika,*
- *wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczowych,*
- *biegle stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie "nie" z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym,*
- *rozpoznaje różne typy liczebników, określa jego formy gramatyczne i funkcję w zdaniu, potrafi uzasadnić użycie danego typu liczebnika, odmienia trudniejsze liczebniki złożone,*
- *stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, orzeczenia, przydawki),*
- *rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę, omawia podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia,*
- *wyróżnia w zdaniu związki zgody, rzędu, przynależności: wskazują zasady ich tworzenia,*
- *przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy,*

SŁOWOTWÓRSTWO

- *przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów pochodzących od wyrażen przyimkowych i od czasowników,*
- *wskazuje przyrostek lub przedrostek jako formant w jednym wyrazie i jako składnik podstawy słowotwórczej w innym,*
- *podaje przykłady wyrażen z obocznymi tematami słowotwórczymi, daje przykłady wyrazów utworzonych za pomocą różnych formantów,*

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w kl. VI.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- *czyta poprawnie stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania,*
- *jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowe, potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów,*
- *podejmuje próby wypowiadania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową (opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu: list literacki, charakterystyka z pogłębioną oceną postaci, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu),*

- *dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego,*
- *poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,*
- *wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu,*
- *potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.*

FLEKSJA I SKŁADNIA

- *wymienia rodzaje zaimków,*
- *wyróżnia przysłówki od innych części mowy, wskazuje sposób ich utworzenia, poprawnie stopniuje przymiotniki, wie czemu służy stopniowanie,*
- *podaje przykłady różnych typów liczebników, odmienia liczebniki złożone i nieokreślone,*
- *na konkretnych przykładach omawia sposób wyrażenia orzeczenia i podmiotu, wyróżnia w zdaniu związki wyrazów i nazywa je,*
- *tworzy w zdaniu związki zgody, rzędu i przynależności,*
- *układa przykłady czterech rodzajów zdań złożonych współrzędnie.*

SŁOWOTWÓRSTWO

- *od podanych wyrazów podstawowych tworzy kilka wyrazów pochodnych będących różnymi częściami mowy,*
- *rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu,*
- *tworzy wyrazy pochodne od wyrażenia przymikowego i od czasownika,*
- *wyjaśnia pisownię podanego wyrazu, odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa,*

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla klasy szóstej,

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- *w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii,*
- *w miarę samodzielnie posługuje się następującymi formami wypowiedzi: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, opis, sprawozdanie, streszczenie, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, telegram),*
- *jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu, zna przewidziane programem gatunki literackie,*
- *umie wymienić elementy świata przedstawionego (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzeń),*
- *odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu,*
- *poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat.*

FLEKSJA I SKŁADNIA

- *wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej, określa formę fleksyjną czasowników,*
- *określa funkcję czasownika w zdaniu,*

- odmienia podane rzeczowniki przez przypadki , oddziela temat od końcówki, wskazuje tematy oboczne: nazywa funkcję rzeczowników w zdaniu, rozpoznaje w zdaniu zaimki, przysłówki, przymiotniki i liczebniki,
- stopniuje przymiotniki,
- rozróżnia przyimki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe,
- na łatwiejszych przykładach omawia sposób wyrażenia podmiotów, rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe,
- nazywa w zdaniu części zdania(na prostych przykładach),
- układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych,
- wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie,

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności,

- jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu,
- względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia,
- błędy językowo- stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku jaki włożył w ich napisanie,
- stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela,
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcjonowanie w zdaniu(na prostych przykładach) ,
- odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj, łączy wyrazy w zespoły składniowe.

SŁOWOTWÓRSTWO

- zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych,
- . przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu o przejrzystej budowie- wskazuje podstawę słowotwórczą i formant,
- nazywa typy formantów
- tworzy wyrazy pochodne za pomocą poznanych formantów,

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii, frazeologii i w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie szóstej,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym, jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, stylistycznych, logicznych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

